

27 Ιουνίου, 1990

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΟΤΗΟΝ GALANOS TAX FREE SHOPS LTD,

(Αιτητές στην Υπόθεση Αρ. 424/87),

ΟΤΗΟΝ GALANOS & SONS LTD.,

(Αιτητές στην Υπόθεση Αρ. 425/87),

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις Αρ. 424/87, 425/87).

Προσφορές — Αρχή της μυστικότητας και του ελεύθερου ανταγωνισμού — Περιστάσεις παραβίασής τους στην κριθείσα περίπτωση τεχνάσματος, προς επίτευξη σκοπού με ανεπίτρεπτο τρόπο.

*Εταιρείες — Άρση του εταιρικού πέπλου — Κατ' αρχήν αποκλείεται 5
— Εξαιρέσεις — Περιστάσεις δικαιολογημένης άρσεως στην κριθείσα περίπτωση παραβίαση των αρχών επί προσφορών.*

*Η αιτήτρια εταιρεία προσέβαλε την απόρριψη της προσφοράς 10
της για εκμετάλλευση καταστημάτων αδασμολογήτων ειδών.*

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

*Παρόλο που δεν δαφεύγει του Δικαστηρίου, το γεγονός ότι πρόκει- 15
ται για δύο διαφορετικές Εταιρείες και για δύο διαφορετικά νομικά πρόσωπα, εντούτοις, έχοντας υπόψη τα περιστατικά και γεγονότα της υπόθεσης αυτής και συγκεκριμένα το γεγονός ότι και οι δύο προσφορές υποβλήθηκαν και υπογράφηκαν από το ίδιο πρόσωπο εκ μέρους και των δύο Εταιρειών, αποδεικνύεται ότι υπήρξε πλήρης συνεργασία 20*

μεταξύ των δύο Εταιρειών ή τουλάχιστον η μια Εταιρεία γνώριζε την προσφορά της άλλης. Η ενέργεια αυτή περιέχει το στοιχείο του τεχνάσματος και αποσκοπεί στην επίτευξη σκοπού με ανεπίτρεπτο τρόπο.

5   Ορθά οι καθ' ών η αίτηση έλαβαν υπόψη τους ότι οι Σύμβουλοι και οι κύριοι μέτοχοι της αιτήτριας Εταιρείας είναι οι Σύμβουλοι και οι κύριοι μέτοχοι της άλλης εταιρείας οι οποίοι ήταν προσφοροδότες για τα ίδια αδασμολογήτα καταστήματα. Έχοντας υπόψη τα γεγονότα και περιστατικά της υπόθεσης αυτής, δικαιολογημένα οι καθ' ών η
10 αίτηση παρεξέκλιναν από την αρχή που καθιερώθηκε στην υπόθεση *Salomon v. A. Salomon & Co.*, γιατί η αιτήτρια Εταιρεία προσπάθησε να επιτύχει την παραβίαση της μυστικότητας των προσφορών και του ελεύθερου συναγωνισμού. Οι αρχές αυτές, κατοχυρώνουν τα
15 συμφέροντα του κράτους και των προσφοροδοτών, γιατί αποσκοπούν στο να αποκλείσουν το ενδεχόμενο επηρεασμού των προσφορών και εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση των προσφοροδοτών με τον ελεύθερο διαγωνισμό, μέσα στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

20

Αναφερόμενες υποθέσεις:

George D. Kounnas & Sons Ltd and Another v. Republic (1972) 3 C.L.R. 542,

25

Papadopoulos v. Republic (1985) 3(A) C.L.R. 154,

J.N. Christofides Trading Co. Ltd v. Republic (1985) 3(B) C.L.R. 546,

30

Salomon v. A. Salomon & Co. [1897] A.C. 22.

Προσφυγή.

35   Προσφυγή εναντίον της απόφασης του καθ' ου η αίτηση με την οποία απορρίφθηκε η προσφορά των αιτητών για εκμετάλλευση των καταστημάτων αδασμολογήτων καπνικών και οινοπνευματωδών ποτών στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου.

Γ. Κολοκασίδης, για τους Αιτητές.

40

Α. Ευαγγέλου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή, η αιτήτρια Εταιρεία προσβάλλει την απόφαση των καθ' ων η αίτηση, που της κοινοποιήθηκε στις 13/3/1987, με την οποία πληροφορήθηκε ότι η προσφορά της για την εκμετάλλευση των καταστημάτων αδα- 5
 σμολογήτων καπνικών και οινοπνευματωδών ποτών στα αερο-
 δρόμια της Λάρινακας και Πάφου, είχε απορριφθεί.

Σε συντομία τα γεγονότα είναι τα εξής: Στις 20/11/1986, ζητή- 10
 θηκαν προσφορές για την εκμετάλλευση των καταστημάτων για
 την πώληση αδασμολογήτων ειδών, στους αερολιμένες Λάρινακας
 και Πάφου. Οι προσφορές ανοίχτηκαν δημόσια στις 27/12/1986.

Λήφθηκαν τέσσερις προσφορές για τα καταστήματα καπνικών 15
 προϊόντων και οινοπνευματωδών ποτών, μεταξύ των οποίων και
 η προσφορά των αιτητών για το ποσό των ΛΚ1.767.409,14 σ.. Οι
 άλλες προσφορές, ήταν:

(α) Ταμασσός Τοπάκο Σαπλάιερς & Σία	ΛΚ1.951.136,-	
(β) Όθων Γαλανός & Υιός	ΛΚ1.758.409,14 σ.	
(γ) Λέξαρλαντ Χοτέλ Εντερπράϊσερς Λτδ	ΛΚ1.826.000,-	20

Το όλο θέμα της κατακύρωσης των προσφορών, συζητήθηκε 25
 από την Υπουργική Επιτροπή Συμβουλίου Προσφορών, στη συ-
 νεδρία της στις 10/2/1987 και αποφασίστηκε να μη γίνει οποια-
 δήποτε κατακύρωση των προσφορών με βάση την παράγραφο 14
 των όρων των προσφορών, για τους λόγους που αναφέρονται
 το Τεκμήριο 13 της ένστασης.

Στις 11/3/1987, ο καθ' ου η αίτηση δημοσίευσε στην Επίσημη 30
 Εφημερίδα της Δημοκρατίας, την ανάκληση των προσφορών, που
 έγινε σύμφωνα με την προαναφερθείσα παράγραφο 14 και στη συ-
 νέχεια, με επιστολή του ημερομηνίας 13/3/1987 (Τεκμήριο 15), πλη-
 ροφόρησε τους αιτητές ότι η προσφορά τους δεν έγινε αποδεκτή,
 για το λόγο ότι "Οι Μέτοχοι και/ ή Διοικητικοί Σύμβουλοι της ως 35
 άνω εταιρείας καθώς και της Εταιρείας Όθων Γαλανός και Υιοί
 Λτδ, είναι ακριβώς τα ίδια πρόσωπα. Πέραν τούτου, και οι δύο
 προσφορές υπογράφηκαν από το ίδιο πρόσωπο (κ. Στ. Γαλανό),
 έτσι που να είναι φανερό πως υπήρξε συνεργασία μεταξύ των δύο
 προσφοροδοτριών Εταιρειών για την υποβολή των προσφορών με
 αποτέλεσμα την καταστρατήγηση της μυστικότητας των προσφο- 40
 ρών και του ελεύθερου συναγωνισμού" (Πίνακας 1 της αίτησης).

Οι προβαλλόμενοι λόγοι για την ακύρωση της υπό κρίση
 απόφασης, είναι οι εξής:

(1) Ο λόγος απόρριψης της προσφοράς δε βρίσκει κανένα έρεισμα στο Νόμο,

5

(2) Η χρήση του κριτηρίου αντίκειται στις αρχές χρηστής διοίκησης,

(3) Η έρευνα πίσω από τη νομική προσωπικότητα των αιτητών συγκρούεται με υπάρχουσα αρχή του δικαίου,

10

(4) Ανεπάρκεια του όρου 14 των προσφορών να δικαιολογήσει απόρριψη της προσφοράς των αιτητών.

Αναφορικά με τους λόγους 1 και 2, η θέση των αιτητών όπως τέθηκε από τον ευπαίδευτο δικηγόρο τους, ενώπιον του δικαστηρίου, είναι ότι πουθενά δεν αναφέρεται το κριτήριο που έθεσε ο καθ' ου η αίτηση στην επίδικη περίπτωση για να απορρίψει την προσφορά των αιτητών: ότι, δηλαδή, τα στοιχεία και το γεγονός ότι ο υπογράφων την προσφορά, τόσο των αιτητών όσο και άλλου προσφοροδότη, καθιστά σαφές πως υπήρχε συνεργασία μεταξύ των προσφοροδοτριών Εταιρειών και συνεπώς υπάρχει το στοιχείο του τεχνάσματος και στοχεύει στην επίτευξη σκοπού με ανεπίτρεπτο τρόπο. Ο δικηγόρος των αιτητών, βάσισε την εισηγήσή του στο σκεπτικό των αποφάσεων *Kounnas & Sons Ltd and Another v. The Republic* (1972) 3 C.L.R. 542, *Papadopoulos v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 154, *J.N. Christofides Trading Ltd v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 546 και στο σημείωμα του βοηθού Γενικού Εισαγγελέα, κ. Λουκαΐδη στην επιθεώρηση Κυπριακού Δικαίου (1983) σελίδα 180. Υποστήριξε ότι συνεπάγεται από τα προεκτεθέντα, ότι το κριτήριο που εφάρμοσε ο καθ' ου η αίτηση για να απορρίψει την προσφορά των αιτητών, δε βρίσκει έρεισμα στο Νόμο και συνεπώς είναι παράνομο. Η παρανομία αυτή, εισηγήθηκε, ως εκ της φύσεώς της, οφείλει να οδηγήσει και στην ακύρωση της πράξης του καθ' ου η αίτηση.

Σχετικά με το δεύτερο λόγο, ο δικηγόρος εισηγήθηκε ότι η Διοίκηση έθεσε νέο κριτήριο, το οποίο είναι παράνομο και κατέλαβε τους αιτητές εξ αποΐνης και αυτό αντίκειται στις αρχές της χρηστής διοίκησης. Περαιτέρω, ο δικηγόρος των αιτητών υποστήριξε ότι αν ο καθ' ου η αίτηση επιθυμούσε να συμπεριλάβει αυτό το νέο κριτήριο, τότε αν αυτό δεν υπήρχε ήδη στο Νόμο και την Νομολογία, όφειλε να το συμπεριλάβει στους όρους των προσφορών, πράγμα που σ' αυτή την περίπτωση δεν έγινε. Οι όροι, εισηγήθηκε, των προσφορών, πουθενά δεν αναφέρουν τέτοια υποχρέωση ή κριτήριο.

Η θέση των καθ' ων η αίτηση, όπως τέθηκε από τον ευπαίδευτο

δικηγόρο τους, είναι ότι μια από τις βασικές αρχές που διέπουν τη διεξαγωγή προσφορών του δημοσίου, είναι η αρχή της μυστικότητας των προσφορών και του ελεύθερου συναγωνισμού. Οι αρχές αυτές κατοχυρώνουν τα συμφέροντα του κράτους και των προσφοροδοτών, γιατί αποσκοπούν στο να αποκλείσουν το ενδεχόμενο επηρεασμού των προσφορών και εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση των προσφοροδοτών με τον ελεύθερο συναγωνισμό μέσα στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης. Στην προκειμένη περίπτωση, ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση υποστήριξε ότι οι προσφορές των δύο Εταιρειών όπως υποβλήθηκαν, καταστρατηγούν τις πιο πάνω αρχές. 5 10

Έχω εξετάσει προσεκτικά την επιχειρηματολογία των δικηγόρων και των δύο πλευρών και είμαι της γνώμης ότι η θέση του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση είναι ορθή. Παρόλο που δεν μου διαφεύγει το γεγονός, ότι πρόκειται για δύο διαφορετικές Εταιρείες και για δύο διαφορετικά νομικά πρόσωπα, εντούτοις έχοντας υπόψη τα περιστατικά και γεγονότα της υπόθεσης αυτής και συγκεκριμένα το γεγονός ότι και οι δύο προσφορές υποβλήθηκαν και υπογράφηκαν από το ίδιο πρόσωπο εκ μέρους και των δύο Εταιρειών, αποδεικνύεται ότι υπήρξε πλήρης συνεργασία μεταξύ των δύο Εταιρειών η τουλάχιστον η μια Εταιρεία γνώριζε την προσφορά της άλλης. Η ενέργεια αυτή περιέχει το στοιχείο του τεχνάσματος και αποσκοπεί στην επίτευξη σκοπού με ανεπίτρεπτο τρόπο. 15 20 25

Αναφορικά με τον τρίτο νομικό λόγο για ακύρωση της επίδικης απόφασης, ο δικηγόρος των αιτητών, εισηγήθηκε ότι για να αποφανθεί ο καθ' ου η αίτηση ότι υπήρξε συνεργασία μεταξύ των αιτητών και ενός άλλου προσφοροδότη και κατ' ακολουθία να απορρίψει την προσφορά των αιτητών, ο καθ' ου η αίτηση έλαβε υπόψη ποιοι ήταν οι μέτοχοι και οι Διοικητικοί Σύμβουλοι των αιτητών και δεύτερου προσφοροδότη και που συνίστατο στη γλώσσα του Εταιρειακού Δικαίου, στην "ανασήκωση του βέλους" (lifting of the veil). Ο δικηγόρος των αιτητών, υποστήριξε ότι είναι μόνο σε ελάχιστες εξαιρέσεις που δύναται οι αρχές να λάβουν υπόψη την ταυτότητα των φυσικών προσώπων που συνθέτουν την ιδιοκτησία της Εταιρείας και η γενική αρχή είναι ο σεβασμός της νομικής προσωπικότητας της Εταιρείας όπως έχει καθιερωθεί με την υπόθεση *Salomon v. A. Salomon & Co* [1897] A.C. 22 (HL), όπου η Βουλή των Λόρδων αποφάνθηκε ότι ο κανόνας βρίσκει εφαρμογή ανεξάρτητα από το αν ένα μέλος είναι ιδιοκτήτης όλων ή σχεδόν όλων των μετοχών της Εταιρείας. Στην προκειμένη περίπτωση δεν συντρέχουν σοβαρότατοι λόγοι για να εμπίπτει η περίπτωση της αυστηρής εξαίρεσης για να παρακαμφθεί η νομική προ- 30 35 40

σωπικότητα της Εταιρείας.

5 Η θέση των καθ' ων η αίτηση είναι ότι στην προκειμένη περίπτωση, ορθά ενήργησαν κατά παρέκκλιση από τον κανόνα που τέθηκε στη *Salomon v. A. Salomon & Co.* (ανωτέρω).

10 Κατά τη γνώμη μου, ορθά οι καθ' ων η αίτηση έλαβαν υπόψη τους ότι οι Σύμβουλοι και οι κύριοι μέτοχοι της αιτήτριας Εταιρείας είναι οι Σύμβουλοι και κύριοι μέτοχοι της Εταιρείας Όθων Γαλανός Ταξ Φρη Σιόπς Λτδ, οι οποίοι ήταν προσφοροδοτές για τα ίδια αδασολόγητα καταστήματα. Έχοντας υπόψη μου τα γεγονότα και περιστατικά της υπόθεσης αυτής, βρίσκω ότι δικαιολογημένα οι καθ' ων η αίτηση παρεξέκλιναν από την αρχή που καθιερώθηκε στην υπόθεση *Salomon v. A. Salomon & Co.* (ανωτέρω), γιατί η αιτήτρια Εταιρεία προσπαθούσε να επιτύχει την παρβίαση της μυστικότητας των προσφορών και του ελεύθερου συναγωνισμού. Οι αρχές αυτές, κατοχυρώνουν τα συμφέροντα του κράτους και των προσφοροδοτών, γιατί αποσκοπούν στο να αποκλείσουν το ενδεχόμενο επηρεασμού των προσφορών και εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση των προσφοροδοτών με τον ελεύθερο διαγωνισμό μέσα στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης.

25 Αναφορικά με τον τέταρτο νομικό λόγο, υπήρξε επιχειρηματολογία από μέρους του δικηγόρου των αιτητών, ότι ο όρος 14 των προσφορών που προνοεί για ανάκληση των προσφορών, δε δίνει στη Διοίκηση το αυτόματο και ανεξέλεγκτο δικαίωμα να απορρίψουν την προσφορά.

30 Συμφωνώ με αυτή την εισήγηση, ότι η Διοίκηση δεν μπορεί να επικαλεσθεί αυθαίρετα τον όρο 14 των προσφορών. Επί του σημείου αυτού, φαίνεται να συμφωνεί και ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση, ο οποίος ισχυρίστηκε ότι οι καθ' ων η αίτηση ενήργησαν όχι κατ' αρέσκεια, αλλά η ανάκληση έγινε με μοναδικό σκοπό την προαγωγή και εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών.

40 Για τους πιο πάνω λόγους, η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.